

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PL- Preromantismus, J. W. Goethe: Faust

FAUST

A na mně co zas ty si žádáš?

MEFISTOFELES

Ach, na to ještě dlouhou lhůtu máš.

FAUST

Ne, ne! Neb čert je egoista

a zbůhdarma se dozajista

nebude starat o zisk náš.

Podmínky řekni; jasně, co a jak.

Takový sluha, to není jen tak.

MEFISTOFELES

Zde poslušen chci býti tvého slova,

Bez dechu ve všem po vůli ti být.

Až onde shledáme se znova,

mně ty máš stejným oplátit.

FAUST

Což onde, o to nedbám již.

Až tento svět mi rozdrtíš,

Svět onen zrod' se nebo ne!

Zde z této země prýští moje slasti,

zde toto slunce svítí na mé strasti;

jenom až smím to všechno střásti,

co chce, nechť potom nastane!

Ta novina mi lhostejná je,

Zda lásky tam zášti říš

a zdali též ty cizí kraje

cos mají jako hloub a výš.

MEFISTOFELES

Pak smíš se toho odvážiti.

Jen vejdi v smlouvu, abys v tomto žití

všechny mé čáry, zkouzlen, zřel.

Dám ti, co člověk ještě neviděl.

FAUST

Co můžeš dát, ty nebožácký d'ase!

Což lidský duch, vzňat po vznešeném jase,

kýms, jako tys, byl chápán kdy?

Leč krmí dej, jež rozlačňuje vždy,

a zlata rudého dej poklady,

jež na dlani se roztekou jak rtuť,

dej hru, při níž se nevyhrává,

či dívku, kterou tisknu na svou hrud',

zatímco s druhem mým už znamení si dává,

dej světlo slávy božsky krásné,

jež meteorem vzplá i zhasne!

Ukaž mi plod, jenž, než je střesen, hnije,

či strom, jenž den co den vždy znova zelený je!

MEFISTOFELES

Ty nezlekáš mne tímhle vším,

takové poklady ti opatřím.

Leč jednou přijde, brachu, čas,

že v pohodlí si chceme pochutnati.

FAUST

Kdybych se lenochem kdy za pecí měl státi,

v tu chvíli, libo-li, mě sraz!

Když obelžeš mě lichotkami,

bych sám sebou byl spokojen,

když tvoje rozkoše mě známí-

to poslední buď pro mne den!

Tot' sázka má.

MEFISTOFELES

Já přijímám.

FAUST

A ještě druhou ruku dám!

Když okamžik mě zvábí k slovu;

Jsi tolik krásný! Prodlí jen-

pak si mě sevři do okovů,

ó, pak chci rád být utracen!

Pak nechat' umíráčkem zvoní,

pak čas tvé služby dobíhá,

stůj orloj, rafije se skloní,

to uplynula dobá má!

MEFISTOFELES

Jen rozvaž to, my nezapomenem.

FAUST

A to jsi také v právu svém;

já lehkovážně nepodjal se toho.

Jak spočinu, já sluha jsem,

ať tvůj- což dbám! – či vlastně koho.

MEFISTOFELES

Dnes při doktorském hodokvase

má služebnost už počíná se.

Leč o maličkost musím poprosit;
pro strýčka příhodu, pár rádeček chci mít.

(Goethe J. W.: *Faust, Mladá fronta 1973, str. 75 – 77*)

Interpretace textu:

1. Určete literární druh uvedené ukázky.
2. Uveďte, jakou formou je ukázka napsána.
3. K čemu přesvědčuje Mefistofeles Fausta? Své tvrzení doložte ukázkou v textu.
4. Jak zní Faustova sázka?
5. Kdy začíná Mefistofelova služba?
6. Vysvětlete vlastními slovy následující výpovědi:
 - a) Jen rozvaž to, my nezapomenem.
 - b) Leč o maličkost musím poprosit;
pro strýčka příhodu, pár rádeček chci mít.
7. Určete vyznačené jazykové prostředky:
 - a) Co můžeš dát, ty nebožácký d'ase!
 - b) jež na dlani se roztekou jak rtuť,
 - c) Což onde, o to nedbám již.
Až tento svět mi rozdrtíš.

Preromantismus, J. W. Goethe: Faust

1. Vysvětlete pojem preromantismus, uveďte jeho hlavní znaky, časově zařadte.
2. Napište hlavní představitele preromantismu, uveďte názvy jejich děl.
3. Jaké motivy se často objevují v tvorbě preromantiků?
4. Do jakých rolí se často preromantici stylizují?
5. Blíže charakterizujte hnutí Sturm und Drang, uveďte i představitele tohoto hnutí.
6. Jakým oborům se věnoval J. W. Goethe?
7. Jaké české město je spojováno se jménem tohoto literáta?

8. Co bylo autorovi inspirací pro napsání díla Faust?

9. Z kolika částí se dílo skládá?

10. Kteří archandělové promlouvají v úvodu do 1. dějství?

11. Jaké vlastnosti symbolizuje Mefistofeles?

12. Které postavy vystupují v díle? Stručně je charakterizujte.

13. Jak dílo končí?